

Nr 121.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bidrag till täckande av underskott i kostnaderna för flyktkapitalbyråns, restitutionsnämndens, tyskmedelskommitténs samt likvidationsnämndens verksamhet; given Stockholms slott den 7 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Östen Undén.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDEÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför ministern för utrikes ärendena följande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 197/1950 angående godkännande av allmänna riktlinjer för en tvångsclearing med Tyskland föreslogs bland annat, att prövningen av fordringsanspråken samt utdelningen av ersättning ur de

genom tvångsclearingen tillgängliga medlen skulle ombesörjas av en för ändamålet inrättad nämnd, bestående av tre av Kungl. Maj:t utsedda ledamöter. Kostnaderna för utdelningsförfarandet samt för flykttkapitalbyråns, restitutionsnämndens och tyskmedelskommitténs verksamhet borde uttagas genom en särskild av Kungl. Maj:t fastställd avgift, beräknad i procent å utdelat belopp.

Propositionen godkändes av riksdagen med vissa ändringar, föranledda av utskottsutlåtandet (första lagutskottets utlåtande nr 30, r. skr. nr 356). Ändringarna berörde icke nyss angivna förslag.

Genom beslut den 29 juni 1950 tillsattes det planerade fördelningsorganet som antog namnet likvidationsnämnden. I beslutet föreskrevs bland annat, att kostnaderna för nämndens verksamhet tills vidare skulle bestridas ur av nämnden omhänderthavda medel för slutlig redovisning i samband med fastställandet av utdelningen av de tyska tillgångarna.

Kostnaderna för flykttkapitalbyråns och restitutionsnämndens verksamhet bestridas genom årliga budgetanslag under tredje huvudtiteln. För tyskmedelskommitténs utgifter ha medel disponerats ur kommittéanslag under samma huvudtitel.

I Kungl. Maj:ts instruktion för likvidationsnämnden, daterad den 25 augusti 1950 (SFS nr 490), förordnades bland annat följande (14 §):

»För flykttkapitalbyråns, restitutionsnämndens, tyskmedelskommitténs och likvidationsnämndens befattning med de medel, som ingå i tvångsclearingen, skall likvidationsnämnden av fordringsägarna uttaga en avgift av 0,6 % för varje fullt hundratal kronor av dem tillerkända belopp. I övrigt skola kostnaderna för nämnda myndigheters verksamhet utgå av de i tvångsclearingen ingående medlen.»

Flykttkapitalbyrån har i skrivelse den 31 augusti 1951 bland annat framhållit, att det alltjämt icke är möjligt angiva, när byråns arbete kan slutföras. Från restitutionsnämndens sida har meddelats, att nämnden torde komma att behöva fortsätta sin verksamhet åtminstone lika länge som flykttkapitalbyrån. Även uppgiften att fördela tyskmedlen har visat sig mycket invecklad och besvärlig och tidpunkten för slutförandet av likvidationsnämndens arbete kan heller icke för närvarande med säkerhet bedömas.

Med anledning av att de berörda myndigheternas arbete synes komma att kräva betydligt längre tid än beräknat, väntas de belopp, som torde inflyta genom den förenämnda avgiften, jämte vissa för ändamålet tillgängliga ränteinkomster, icke komma att visa sig tillräckliga för att finansiera myndigheternas totala kostnader.

Departementschefen. Bland de i förevarande sammanhang aktuella svenska fordringarna gentemot de tyska tillgångarna i Sverige ingå de statliga förmånsberättigade anspråken på ersättning dels för det belopp å 150 miljoner kronor, som Sverige i överensstämmelse med den s. k. Washingtonuppgörelsen ställt till det tyska folkhushållets förfogande, samt dels för den enligt

samma uppgörelse till Belgien utlämnade kvantiteten s. k. rövat guld till ett värde av cirka 29 miljoner kronor.

Med hänsyn till arten av dessa fordringar torde någon skyldighet för staten att för dem erlægga den i det föregående berörda avgiften principiellt icke föreligga. Om å andra sidan vid den slutliga regleringen av de med tyskmedlen sysselsatta myndigheternas kostnader de härför avsedda inkomstposterna icke visa sig tillräckliga, uppkommer frågan om täckningen av underskottet. Enligt den tidigare citerade bestämmelsen i instruktionen för likvidationsnämnden skola kostnaderna, i den mån de icke täckas av avgifterna, utgå av de i tvångsclearingen ingående medlen. Det synes emellertid skäligt, att staten, oavsett om någon skyldighet att betala avgift föreligger för ifrågavarande fordringsanspråk, i mån av behov bidrager till bestridandet av kostnaderna i samma proportion som övriga fordringsägare. I enlighet härmed torde ett belopp av 1 070 000 kronor, motsvarande 0,6 % av de två fordringsanspråkens sammanlagda belopp, böra ställas till förfogande för att kunna användas till täckning av eventuellt uppkommande underskott.

Av det föregående framgår, att de förskott till bestridande av flyktkapitalbyråns, restitutionsnämndens och tyskmedelskommitténs verksamhet, som de härför disponerade budgetanslagen kunna sägas utgöra, komma att regleras vid den slutliga redovisningen i samband med slututdelningen av tyskmedlen.

Med åberopande av vad som anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till täckande av underskott i kostnaderna för flyktkapitalbyråns, restitutionsnämndens, tyskmedelskommitténs samt likvidationsnämndens verksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 070 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sture Johanson.